

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Continens Armamentarium Seu Panoplima Spiritualem - Id est, Varia arma
& media ad omnis generis tentationes fortiter sustinendas, & feliciter
superandas, Ad Omnium Quidem Animarum

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1688

Caput. IX. De Tentationibus in exilium missorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48377)

CAPUT IX.

DE TENTATIONIBVS IN EXILIVM
MISSORVM.

CXXX. **R**ogerus in carcere per aliquot annos detentus, tandem omnino in exilium missus est; quæ sententia, quia & patria dulcis admodum illi erat, & multos amicos & consanguineos illa habuerat, gravissima illi accidit, & ad mortem penè ipsum afflixit. Certè mortis ipsius sententiam æquiori animo laturum fuisse, intrepidè asseruit. Queritur, quomodo contra tam gravem tentationem laborandus sit?

Responsio.

CXXXI. Inprimis illi pulcherrima S. Chrylstoni & D. Basilii exempla proponat, quorum prior sicut Cyriacum scripsit epist. 3. Ego, cum è civitate migraverer, nihil horum curabam, sed dicebam intra mentem ipsum: si vult me exulera, agat in exilium: Deus est terra, & plenitudo ejus. Posterior verò sic locum scribitur in orat. pan. Nullum exilium agnosco, in nullo loco circumscriptus sum, ac neque terram habeo quam nunc incolo, meam habeo; & eam omnem, quam projectus fuero, pro mea duco: imò, ut rectè loquar, universam terram DEI esse scio, cujus antea ego sum & peregrinus. Quod ipsum jam olim Ethnicus agnoverunt, unde Cicero parad. 4. Exilium inquit, terribile est his, quibus quasi conscriptus est habitandi locus, non his, qui omnem terrarum orbem urbem esse dicunt. Et juxta Senecam, non exulare, sed

inquam potest liber, & DEO cognatus. Hinc & Martellum ab Imperatore in exilium pulsum sic se consolantem introducit: Quod Patriam cares, non es miser: etenim ita te disciplinis imbuisti, ut scires, omnem locum sapienti viro patriam esse.

CXXXII. Secundò eidem ostendat, quòd in Antiphona *Salve Regina* aperte dicamus: *Ad te clamamus exules Filii Eve*: ut intelligamus nos in hoc mundo velut in exilio positos esse; unde & S. Paulus Hebr. c. 13. dixit: *Non habemus hic manentem civitatem, sed futuram inquirimus*. Hinc sicut aves nidulos suos, in quibus aliquamdiu habitabant, libenter deserunt, ut meliorem acquirant; ita & exules libenter suam patriam deserant, ut in cælo saltem jucundius habitare queant. Hinc S. Chrysostomus hom. 50. ad Pop. *Nidus, inquit, est prasens vita ex festucis & luto coagmentatus: licet mihi magnas ades ostendas sive regias ipsas auro multo fulgentes & gemmis, nihil ab hirundinum nido differre censebo; hyemem quidem instante corrueat*. Cur ergo & Rogerius nidum hunc non libenter deserat?

CXXXIII. Tertiò illi demonstret, quòd, si verè & propriè de hac re loqui velimus, ibi vera nostra patria sit, ubicunque nobis bene est; illud autem, per quod nobis bene est, non in loco, sed in homine sit, hinc si quis sapiens est, peregrinatur: si stultus, exulat, ut rectè Seneca adverteat. Quare merito quidam alius dixit: Interdum nos quasi formicæ vel apes, si ex una caverna aut alveari exciderimus, hospites, exterique nobis esse videmur. Quod idcirco fit, quia omnia propria & familiaria, ut certè sunt, facete ignoramus. Cum igitur hic mundus omni-

bus communis sit, omnibus patria est (cùm omnes illo ad bene vivendum uti possimus) & sic nullus in eo exulat; id quod bene Anaxandridas Leontis Filius agnovit, qui cuidam acerbè ferenti, quòd ab urbe exulare cogeret, dixit: Ne, vir optime, exhorrescas à civitate exulare, sed à Justitia exulare horridum est. Sed & Brutus, teste Seneca, dicere solebat, satis esse, quòd in exilium euntibus liceat secum virtutes ferre, illæ enim sunt, quibus se quisque in exilio consolari potest.

CXXXIV. Quartò denique illi ostendat, ubique ad cælum aditum patere, ut jam olim agnovit Seneca sic ad matrem de suo exilio scribens: Undecunque ex æquo ad cælum erigitur acies. Angustus est animus, quem terrena delectant; ad illa adducendum est, quæ ubique æquè parent, ubique æquè splendent. Possunt quidem homines invitum natali solo, aut aliquâ terræ parte ejicere, sed non patriâ cœlesti; hic D. Basilius hom. 4. de grat. act. ait: *Patriamne solutus es? at Patriam habes cœlestem Jerusalem.* Seneca & Ambrosius Ansbertus de S. Joanne Evangelista: *In Insulam Pathmos relegatus, metalloque damnatus, ubi putabatur humanâ vinciri custodiâ, ibi mentis libertatis transcendens, libero intuitu meruit cœlestia divina; & cui tunc certa terrarum spatia verita adire, secreta concessa sunt penetrare; sic sibi bene temporalibus malis, bonis perfruitur sempiternis.*

